

T.C.

**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**BELEDİYELERİN SUNDUĞU SPOR HİZMETLERİNDE
HALKIN TALEPLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ –
BÜYÜKÇEKMECE İLÇESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMRE GÜNEŞLİ

**Tez Danışmanı
DOÇ. DR. ÖZHAN BAVLI**

ÇANAKKALE – 2023

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**BELEDİYELERİN SUNDUĞU SPOR HİZMETLERİNDE HALKIN
TALEPLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ – BÜYÜKÇEKMECE İLÇESİ
ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMRE GÜNEŞLİ

Tez Danışmanı
DOÇ. DR. ÖZHAN BAVLI

ÇANAKKALE – 2023

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Emre GÜNEŞLİ tarafından Doç. Dr. Özhan BAVLI yönetiminde ve 31/08/2023 tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Belediyelerin Sunduğu Spor Hizmetlerinde Halkın Talepleri ve Değerlendirilmesi – Büyükçekmece İlçesi Örneği**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Doç. Dr. Özhan BAVLI
(Danışman)

.....

Doç. Dr. EREN ULUÖZ

.....

Dr. Öğr. Üyesi ENDER ALİ ULUÇ

.....

Tez No :

Tez Savunma Tarihi : 31/08/2023

.....

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL

Enstitü Müdürü

.././20..

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Emre GÜNEŞLİ

.././20..

TEŞEKKÜR

Gönüllü olarak çalışmalara katılan Büyükçekmece ilçesinde yaşayan vatandaşlarımıza ve her konuda desteğini esirgemeyen Doç.Dr. Özhan BAVLI 'ya en içten teşekkürlerimi sunarım.

Emre GÜNEŞLİ
anakkale, Temmuz 2023

ÖZET

BELEDİYELERİN SUNDUĞU SPOR HİZMETLERİNDE HALKIN TALEPLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ – BÜYÜKÇEKMECE İLÇESİ ÖRNEĞİ

Emre GÜNEŞLİ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Özhan BAVLI

31.08.2023,35

Bu çalışmanın amacı; Belediyelerin sunduğu spor alanlarını kullanan bireylerin, bu alanlardan memnuniyet seviyelerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaçla çalışmaya seçili evrenden rastgele örnekleme yolu ile belirlenen 18-61 yaş aralığında toplam 350 birey gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmadaki veriler araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu ve Çoban (2002) tarafından geliştirilen Belediyelerin spor hizmetlerinden memnuniyet ölçeğinin uygulanması ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Analiz sonucunda; katılımcıların genellikle; erkek olduğu (%57,7), yaş aralığının 35-50 arasında yoğunlaştığı (%36,3), katılımcıların genellikle üniversite eğitime sahip olduğu (%58,9), çoğunluğunun (%54,3) düzenli spor yapmadığı ve belediyelerin hizmetlerini yeterli bulmayanların çoğunlukta olduğu (%57,1) belirlenmiştir. Katılımcıların memnuniyet ölçeği ortalama skorlarının $3,5\pm 0,6$ olduğu belirlenmiştir. Bu skorun katılımcıların cinsiyetleri, yaş aralıkları, çalışma yılları dikkate alındığında istatistiksel anlamda farklılık bulunmazken, eğitim seviyesi ve hizmetleri yeterli bulma düzeyleri dikkate alındığında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayanarak; katılımcıların belediyelerin sunduğu spor hizmetlerini yeterli bulmadığı belirlenmiştir. Buna göre spor alanlarının amaca uygun düzenlenip sayısının artırılması ile bu durumun değişebileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, rekreasyon, belediye, hizmet, memnuniyet

ABSTRACT

PUBLIC DEMANDS IN SPORTS SERVICE PROVIDED BY MUNICIPALITIES AND EVALUATION - THE CASE OF BÜYÜKÇEKMECE DISTRICT

Emre GÜNEŞLİ

Çanakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Master of Science Thesis in Animal Science

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Özhan BAVLI

31.08.2023,35

The aim of this study; It is the examination of the satisfaction levels of the individuals using the sports fields offered by the municipalities in terms of different variables. For this purpose, 350 individuals voluntarily participated in the study, between the ages of 18-61, determined by random sampling from the selected population. The data in the study were obtained by applying the demographic information form prepared by the researcher and the satisfaction scale of the sports services of the municipalities developed by Çoban (2002). The obtained data were analyzed in SPSS program. As a result of the analysis; participants generally; are male (57.7%), the age range is concentrated between 35-50 (36.3%), the participants generally have a university education (58.9%), the majority (54.3%) do not do sports regularly, and the services of the municipalities are not sufficient. It was determined that those who did not find it were in the majority (57.1%). It was determined that the average score of the participants' satisfaction scale was 3.5 ± 0.6 . While there was no statistically significant difference in this score when the gender, age range, and working years of the participants were taken into account, it was determined that there were significant differences when the education level and levels of finding the services were sufficient. Based on these findings; It was determined that the participants did not find the sports services provided by the municipalities sufficient. According to this, it can be said that this situation can change by arranging the sports fields in accordance with the purpose and increasing the number of them.

Keywords: Sports, recreation, municipality, service, satisfaction

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM	
GİRİŞ	
1.1. Araştırma Önemi	2
1.2. Araştırma Amacı	3
1.3. Araştırma Hipotezleri	3
İKİNCİ BÖLÜM	
KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	
2.1. Yönetim	4
2.1.1. Yerel Yönetim	4
2.1.2. Türkiye’de Yerel Yönetim.....	5
2.1.3. Yerel Yönetimde Hizmet.....	5
2.2. Spor	6
2.2.1. Rekreasyon.....	7
2.2.2. Spor Politikaları	8
2.3. Hizmet	12
2.3.1. Spor Hizmeti	12

2.4.	Belediyenin Sporla İlgili Görevleri	12
2.4.1.	Belediyelere Spor Konusunda Anayasa’da Düşen Görevler	13
2.4.2.	Belediye Kanunlarda Belediyelere Spor Konusunda Düşen Görevler.....	13
2.5.	İstanbul ili ve Büyükçekmece İlçesi Fiziki ve Sosyal Yapısı.....	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM		
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ/MATERYAL YÖNTEM		16
3.1.	Araştırma Evreni ve Örneklem.....	16
3.2.	Verilerin Toplanması	17
3.2.1.	İstatiksel Analiz	17
3.2.2.	Etik Onay	18
3.2.3.	Teşekkür	18
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM		19
ARAŞTIRMA BULGULARI		
BEŞİNCİ BÖLÜM		
SONUÇ ve ÖNERİLER		24
5.1	Tartışma / Sonuç	24
5.2	Öneriler	30
KAYNAKÇA		32
EKLER		I
EK 1. ETİK KURUL ONAYI.....		I
EK 2. ANKET		II

SİMGELER VE KISALTMALAR

T.C	Türkiye Cumhuriyeti
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
M.Ö	Milattan Önce
TİCİ	Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
Ort.	Ortalama
SS	Standart Sapma
TUİK	Türkiye İstatistik Kurumu
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
DR	Doktor

TABLULAR

No	Adı	Sayfa No
Tablo 1	Araştırmaya katılan spor tesislerin evren ve örneklem tablosu	16
Tablo 2	Katılımcıların demografik özellikleri	19
Tablo 3	Cinsiyetlere göre hizmetlerden memnuniyet düzeyi karşılaştırması	20
Tablo 4	Yaş aralıklarına göre hizmetlerden memnuniyet düzeyi karşılaştırması	20
Tablo 5	Eğitim seviyesine göre hizmetlerden memnuniyet düzeyi karşılaştırması	21
Tablo 6	Katılımcıların çalışma yılına göre hizmetlerden memnuniyet düzeyleri karşılaştırması	21
Tablo 7	Katılımcıların düzenli spor yapma düzeyine göre hizmetlerden memnuniyet karşılaştırması	22
Tablo 8	Araştırmaya katılanların İlçede Sunulan Spor Hizmetlerine Dair Beklentileri	22

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Belediyeler, kurumsal yapısı ile belli bir coğrafi bölgede hayat sürdüren vatandaşların ortak gereksinimlerini gidermek hedefiyle karar organlarını yerel halkın seçerek belirlediği, yasalarca kesinleşmiş görev ve yetkiler barındıran, hususi geliri, kaynağı ve çalışanı olan kamu tüzel kişileridir (Ulusoy ve Akdemir, 2001). Halk talepleri ve gereksinimlerinin giderilmesi hususunda öncelikli sorumlu olan kurum belediyelerdir. Bu bağlamda sosyal devlet kavramının temsilcileri olarak gösterilebilirler (Atalay, vd., 2016). Verimli ve kaliteli bir hayatın ortaya çıkması ve geçirilmesinin belirleyici unsurlardan birisi de spordur. Spor, belediyelerin bölgede yaşayan vatandaşlarına sunacağı en gerekli hizmet kollarından biridir (Atalı, 2015). Spor, birey ve toplum sağlığını koruyan ve geliştiren özellikleri barındıran bir yapıdadır bu sebeple bir ihtiyaç niteliğindedir ve belediyeler bünyesinde halka verilmesi önemli olan bir görevdir. Serbest vakitlerini kaliteli geçirme çabasında bulunan bireylerce spor özellikle önemli bir yere sahiptir. Yerel yönetimlerden biri olan belediyelerin sunduğu geniş hizmet ağının içerisinde spor hizmetlerinde yer almaktadır. Çünkü insanı gereksinimlerden biri olan sporun belediyeler tarafınca hizmet olarak sunulması birçok kazanım sağlamaktadır (Yetim, 2000). Yücel, vd., (2012)'ne göre, gelişen ve farklılaşan toplum ihtiyaçlarının belediyeler vasıtası ile giderilmesinin hem vakit hem de mali açısından daha elverişli olacağını ifade etmektedir. Bunların yanında vatandaşlar ile belediyeler arasında iletişimin ve itimat duygusunun çoğaltılması ve geliştirilmesinde de spor hizmetlerinin belediyelerce verilmesi önemlidir (Yücel, vd., 2012). Yüzgenç (2010)'e göre, vatandaşlar açısından belediye ile ilişkilerinde spor hizmetlerinin mühim bir durumda yer aldığını ifade ederken, spor hizmetlerden aktif bir biçimde yararlanılmasının halk ve belediye arasındaki ilişkiyi güçlendirdiğini ve vatandaşların kamu hizmetlerine olan güvenin yükseleceğini ifade etmektedir.

Sporun genişlemesi ve kitlelere yayılmasından belediyeler önemli pozisyonlardır. Sporun yayılması için belediyeler kaynaklarının bir bölümünü çalışmalara ve tasarımlara yönlendirmektedir (Akşar, 2010). Vatandaşların sporu hayatlarının bir parçası olarak görmesini ve düzenli şekilde spor yapmasını sağlamak başka kurumların aksine belediyelerin öncelikli hedefleri arasına girmelidir (Zengin ve Öztaş, 2008). Spor çalışmalarının, farklı alt bölümleri ve çeşitli kurumsal platformlarda, vatandaşlara yönelik

birçok spor faaliyetini teşvik edilmektedir (Teixeira ve Riberio, 2016). Büyükşehir belediyeleri birden çok farklı alanda spor kulüplerini içinde barındırmasına karşın çoğu büyükşehir belediyeleri en büyük ve en önemli yatırımlarını şehrin futbol kulüplerine sağlamaktadır. Belediyelerin öncelikli hizmeti performans sporunu değil herkes için spor kültürünü geliştirmek ve benimsemek olmalıdır. T.C Anayasa'sında sporun geliştirilmesi, desteklenmesi ve vatandaşlara sporun teşviki bulunmaktadır. Kamu yönetimi bünyesinde yer alan yerel yönetimler ve dolayısı ile belediyeler bu anayasal görevi yerine getirmekle yükümlüdürler (Atalay, vd., 2016). Anayasa'nın 59. maddesinde yer alan devlet kavramı ile belediyelere anayasal bir mesuliyet yüklenmiş ve bu sayede belediyeler devletin yerel temsilcileri olarak görülmüştür (Çoban ve Devecioğlu, 2006). Ayrıca, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu (2004) ve 5393 sayılı Belediye Kanunu (2005) ile yerel yönetimlere vatandaşlara spor faaliyetleri takdim etme görevi yüklenmiştir.

Atalay, vd., (2016) tarafından belirtildiği üzere, belediyelerin ana sorumlulukları arasında halk sporunun teşvik edilmesi ve evrensel spor anlayışının tüm topluma yayılması bulunmaktadır. Bu bağlamda, belediyeler sporla ilgili aktivite ve eğlence merkezleri gibi yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettiirmekle sorumludur (Üzüm, vd., 2016). Belediyeler, fonksiyonları gereği sürekli halkla iç içe olmaları nedeniyle, spor hizmetlerini halka sunarak sağlıklı bir toplum yapısının ortaya çıkmasında mühim bir rol oynarlar (Çoban, 2002). Bununla beraber, belediyeler eliyle sunulan spor hizmetleri, halkla belediyeler arasındaki ilişkilerin güçlenmesine de katkıda bulunur.

1.1 Araştırma Önemi

Yerel düzeyde halkın sporla ilgili ihtiyaçlarının karşılanmasından sorumlu idari birim olarak yerel yönetimler, anayasal haklarından biri olan spordan azami fayda sağlama ve beklentileri karşılama sorumluluğuna sahiptir (Atalay, vd., 2016). Bu nedenle, belediyelerin spor hizmetlerinin halk tarafından nasıl karşılandığının tespiti, yapacakları yatırımların ve sunacakları hizmet çeşitliliğinin belirlenmesinde oldukça önemlidir.

1.2 Araştırma Amacı

Bu çalışmada, vatandaşlarımızın belediyelerin sunduğu spor hizmetlerine yönelik talep ve değerlendirilmesinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu Şekilde spor olgusunun belediye ve vatandaşlar arasında köprü olarak kullanılması, vatandaşların spor hususunda taleplerini ve beklentileri bilinmesiyle beraber belediyelerin spor hizmeti konusunda önceliklerini belirlemede ve geliştirilmesi gereken konuları değerlendirme konusunda bir adım olabilecektir.

1.3 Araştırma Hipotezleri

Araştırmamızda memnuniyet düzeyindeki değişmenin bazı demografik kriterlere göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmış ve aşağıdaki hipotezlere cevap aranmıştır;

- Halk Hizmetten Memnundur
- Memnuniyet Cinsiyete Göre Farklıdır
- Memnuniyet Eğitim Seviyesine Göre Farklıdır
- Memnuniyet Yaşa Göre Farklıdır
- Memnuniyet alışma Yılına Göre Farklıdır

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Yönetim

İş birliği sağlama ve insanları bir amaca doğru yönlendirme çabalarının toplamı olarak tanımlanan yönetim, örgütlenme, planlama, yönetme ve kontrol etme işlevlerinden oluşan bir dizi ilkeye dayanır (Tosun, 1992). Bu ilkelerin etkin bir şekilde uygulanması, finansal, fiziksel, insani ve bilgi kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılarak hedeflere ulaşılmasını sağlar. Kaynakların etkili ve verimli bir şekilde kullanılması, hedeflerin gerçekleştirilmesi için yürütülen işlerde önemli bir faktördür (Yenisu, vd., 2019). Akad, vd., (1994)' e göre grup hedeflerinin iktisadi ve faal şekilde ortaya konması için faaliyetin planlanması, örgütlenmesi, yürütülmesi ve denetlenmesi gerekmektedir.

Yönetim; farklı insanların icraatları ile bir hedefe doğru işlerin gerçekleştirilmesidir (Erlaçın, 1972). Yönetimin misyonu, halka gereksinim duyulan bazı ürünleri ya da hizmetleri meydana getirmektir (Doğar, 1997). Daha önceden belirlenmiş hedefleri, beklenen nitelikte ve nicelikte hayata geçirmek yönetimin bir başka ana hedefidir (Başaran, 1989).

2.1.1. Yerel Yönetim

Yerel yönetimler, sınırları içerisinde hayatını devam ettiren yerel halkların ortak gereksinimlerini gidermek amacıyla var olan karar organlarıdır. Sınırları içerisinde ikamet eden vatandaşların seçmiş olduğu bu organlar, tanımlanmış sorumluluklara ve yetkilendirilmiş özel geliri, kaynağı ve personeli bulunan kamu tüzel kişilerdir (Ulusoy ve Akdemir, 2001). Gerçek toplulukları koruyabilen bir yerel yönetim türü olan belediyeler, "kent yüzeylerini içeren bir yerleşim yerinde yaşayanların ortak yerel ihtiyaçlarına hizmet etmekle görevli, kamu tüzel kişiliği olan ve karar merceği vatandaşların seçimle oluşturduğu yerel yönetim birimi şeklinde görevlendirilir (Bozkurt, vd., 1998).

Yerel yönetimlerin resmi olarak tanımlanması ‘‘ Bir devletin ya da bölgesel yönetimin alt birimi olan, göreceli olarak küçük bir alanda, sınırlı sayıdaki kurumsal politikaların belirlenmesi ve uygulanmasıyla görevli ve yetkili kılınmış bir kamu kuruluşu’’ şeklinde yapılmıştır. Yerel yönetim organları ülkemizde belediyeler, il özel idareleri ve köy yönetimleri girse bile; genel olarak ülkemizde yerel yönetimlerden kastedilen, kentlerin yönetimi ve bunun da ülkede günümüzde uygulanan belediyeciliğin daha geliştirilmiş biçimidir (Erten, 1999).

2.1.2. Türkiye de Yerel Yönetimler

Anayasamızın 127. Maddesinde yerel yönetimleri; İl özel idareleri, Belediyeler ve Köyler biçiminde üçe ayrılmıştır ve ‘‘İl halkının yerel ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere, karar organları halk tarafından seçilen kamu kuruluşları’’ (T.C. 1982 Anayasası) şeklinde tanımlamıştır.

2.1.3. Yerel Yönetimde Hizmet

Belediyelerin yerelde hizmetlerin sunulması için salt şekilde sorumlulukta olduğu söylenebilir. Bu sorumlulukların nasıl ve ne şekilde sunacağı ise büyük ölçekte kendi evleviyetine sunulmuştur (Bozlağan, 1998).

Belediye hizmetleri, belediyelerin gönüllü girişimlerin ve özel sektör kuruluşlarının bir şehirde ortak gereksinimlerini gidermek ve kamunun faydasını sağlamak için sundukları ve alakalı belediyelerin nezaret ve denetlemesi altında bulunan devamlı ve tertipli faaliyetlerdir (Onar, 2000).

2.2. Spor

Spor, belli derecede fiziksel kuvvet ve maharete ihtiyaç duyan rekabet ve eğlence barındıran faaliyetleridir (Alpar 1998). Fişek (1982)' ye göre spor insanın, tabiatıyla kavgası esnasında kazandığı temel becerileri ve geliştirdiği aletli-aletsiz savaş yöntemlerini, serbest zamanın çoğalmasına bağlı olarak barışçıl şekilde benzeşim aracılığıyla teknik, estetik, fizik, yarışmacı ve toplumsal sürecedir şeklinde açıklamıştır.

Gezgin ve Amman (1993) ise sporu çok çeşitli hedef ve araçlarla gerçekleştirilen, önceden belirlenmiş ve benimsenmiş kurallara farklı derecelerde olsa da uymayı gerektiren, performansı artırıcı bedensel aktivitelerdir'' şeklinde tanımlamıştır.

Spor bireylerin bedenlen ve ruhen gelişimini ve bu olgular arasındaki koordinasyonu sağlayan bir bilimdir. Toplumun bütün bireylerinin, özellikle istikbalin güvencesini, genç yeni kuşakların milli şuur ve ülküsü hususunda toplumun verimli bir üyesi olmasında sporun önemli katkısı bulunmaktadır (Çumralıgil ve Görücü 2007).

Spor, geçmişten günümüze tarihin her aşamasında insanlığın doğal gereksinimlerini gidermek ve günlük yaşantısını sürdürebilmek için yaptığı yürüme, koşma, tırmanma, avlanma gibi faaliyetlerden başlayarak, sürekli gelişen uygarlıklar ve teknolojik ilerlemelerle birlikte dünya ve insan yaşamı üzerinde büyük değişikliklerin sebebidir (Yücel, vd., 2012). Tarihi kaynaklar, insanların binlerce yıl öncesinden beri bireysel ve toplu spor faaliyetlerinde bulunduğunu göstermektedir. Orta Asya ve Anadolu'nun coğrafi bölgeleri, vücut hareketleriyle ilişkili sportif aktivitelerin kökeni olarak kabul görmüştür, bu bölgelerde birçok medeniyet vücut hareketliliğine büyük önem vermiştir. Asur, Babil, Hitit ve Sümer uygarlıklarında M.Ö. 4000 yıllarında ok ve mızrakla avlanma yaygın bir spor olarak bilinmekteydi. (Ertaş ve Petek, 2005).

Arkeolojik kazılar esnasında Sümerlerin çift tekerlekli ve dört koşumlu bir yarış araçlarının varlığının keşfi, sporun tarihinin eskilere dayandığını gösterirken, Gılgamış

destanı da Sümerlerin farklı sportif aktivitelerinin bulunduğunu anlatmaktadır. Beden çekiciliğini sağlamak için Mısırlıların, jimnastik faaliyetlerine ve güreşe ehemmiyet gösterdikleri, Orta Nil boyunca Beni Hasan Mezarlığı'ndaki arkeolojik çalışmalardan anlaşılmıştır. İlk ve Orta Çağlarda, Romalılar ve Yunanlılar arasında da sporsal faaliyetlere rastlanmaktadır. Ancak, bazı sportif faaliyetlerin bu dönemde ilkel şekilde yapıldığı bilinmektedir. Romalılar zırhlı eldivenlerle yumruk dövüşü yaparken, Yunanlılar güreş sporunda kol kırmayı, boyun koparmayı ve tekme atmayı serbest bırakmışlardır. Eski Romalılarda ise genç yaştaki insanları sportif faaliyetlerde bulundurmalarının hedefi onları olası bir savaş durumuna hazır şekilde bulundurmaktır. Orta Çağda buna önem verilse de spor yapma fırsatı sadece asil ailelerin çocuklarına tanınmıştır. Sporun ana esasları ise 19. yüzyılın ikinci bölümünde atılmıştır. Spordaki yeniliklerle birlikte halkın ilgisi canlandırılmış, kulüpler ve takımlar kurulmuş, yarışmalar düzenlenmiştir (Öziş, 2015).

Günümüz şartlarında spor; insanların boş vakitlerini eğlenceli hale getirmek, vücut esenliğini korumak ve zihni kazanımlar elde etmek hedefiyle sürdürülen bedensel ve zihinsel faaliyeti şeklinde ifade edilebilmektedir (Ertaş ve Petek, 2005). Spor, insanların içgüdüsel olarak yeme ve başarıya gibi tatminlere yönelik olduğu belirli sınırlılıklar içerisinde yapılan, mücadeleye dayanan, sosyal katkıları olan fiziksel, zihinsel ve ruhsal hareketlerin tümüdür. Fertlerin ve toplumun faydaları göz önünde bulundurulduğunda sporun insan sağlığı, kaliteli yaşayış şekli ve eğitsel bir araç olduğu kesinleşmiş bir yargıdır. Sporun halk içinde benimsenmesi, yaygınlaşması ve kabul görmesi, spor faaliyetlerinin sürdürülebileceği alanlarının yapılması, bunun başarılı şekilde idaresinin sürdürülmesi ve amatör sporun okullara girmesini sağlayabilecek olan yerel yönetimler önemli bir rol oynamaktadır. Ancak daha da önemlisi, yerel yönetimlerin "Herkes için spor" ve "Yaşam boyu spor" prensiplerini benimsemiş olarak, yöre halkının faaliyetlerde bulunmasını sağlayacak organizasyonları planlaması gerekmektedir (Zengin ve Öztaş, 2008).

2.2.1. Rekreasyon

Rekreasyon olgusuna günümüzde birçok mananın yüklendiği ve içerisine çeşitli ekinliklerin barındığı bir kavramdır. Genel manada rekreasyon, bireylerin serbest vakitlerini

istek ve eğlence yönelimleri doğrultusunda gönüllü olarak aktivitelere dahil olması şeklinde açıklanmaktadır (Karaküçük, 1997). Rekreasyon zamanı bireyin iş gereği ve zorunlu olarak kendine ayırdığı zamanlar dışında zamanını özgürce ve seçimlerince kullanabileceği vakitlerdir (Karaküçük ve Başaran 2000).

Bireyin serbest zamanın kaliteli ve verimli kullanması sadece bireyi etkileyen bir durum olmadığı, toplumla olan etkileşimini ve iş hayatını etkilediği için önemlidir. Vakti iyi değerlendirebilmek, bireyin kendisine, iş hayatına, sosyal yaşamına, istirahat ve eğlenmesine, fizyolojik gereksinimlerini gidermesi için tahsis ettiği zaman olgular arasında koordinasyonu iyi kurabilmesiyle paraleldir (Özdağ, vd.,2009).

Rekreasyonun ilgi çeken ve en geniş alanlarından biri spordur. Spor ve rekreasyon olguları birbirini doğrudan doğruya etkiler. Spor bireylerin rekreasyon faaliyetlerinin ihtiyaçlarını gidermede mühim hareket alanı sağlarken, rekreasyonda, sporun halk arasında çoğalmasını, sportif başarılar kazanılmasında rolleri yüklenmiştir (Öztürk, 1998).

Rekreasyon faaliyetleri bakımından geniş kitlelere hizmet veren birçok kurul mevcuttur. Yerel yönetimlerin mühim bir görevi bu kurumlar arasında iletişimi olası şekilde koordinasyonunu sağlamaktır. Faaliyetlerin aynı ve benzer gruplara yönelik olması toplumun büyük bir bölümüne hizmet vermemesi olası olabileceği gibi yerel yönetimlerin bu durumların önüne geçmek için dayanışma, iş paylaşımı içinde bu hizmetlerin kalitesini arttırabilir (Moblely, 2006).

2.2.2. Spor Politikaları

Cumhuriyetin kuruluşunun devamındaki ilk dönemlerde, jimnastik, yelken, tenis, eskrim gibi dönemin çağdaş sporları özellikle seçkin kesimlerce popülerleşmiştir. Ancak, spor sırasında kullanılan giysilerin bedeni görünür kılması ve maliyetlerinin yüksek olması gibi nedenler, ekonomik açıdan gelişmemiş toplum kesimlerinin spor yapma olanaklarını kısıtlamıştır. Cumhuriyetin gençliğini çağdaş toplumlar arasında yer almayı hedefleyen

Atatürk'ün ülküsü doğrultusunda, eğitim, bilim, sanat ve ekonomide gerçekleştirdiği önemli atılımların yanı sıra spor alanında da adımlar atılmış ve halkın tamamının spora erişimini sağlamak için ülke genelinde çabalar gösterilmiştir (Saydam, 2021).

Cumhuriyetin ilk yıllarında adımları atılıp kurulmaya çalışılan bu yeni oluşumda, devletçe şekillendirilen sporun şehirlerden küçük yerleşim birimleri olan köy ve kasabalara kadar yaygınlaştırılması sağlanmış ve spor eğitimi mühim bir parça durumuna getirilmiştir. Akıl, ruh ve beden üçlüsünün gelişerek ilerlemesi, modern neslin yaratılması için yönetmekte olan üst kadrolar tarafından ehemmiyet taşımıştır. Belirlenen hedeflere ulaşmak için modern spor ilmi ve faaliyetleri yeni kurulan cumhuriyete kazandırılmış, spor dalları çoğaltılmış ve ilgili kanunlar çıkarılmıştır (Saydam, 2021).

Sporun ülke çapında örgütlenmesi ve yayılması için yapılan adımlar arasında 1924 senesinde çıkarılan Köy Kanunu'nun 14. maddesinde "köyde güreş, cirit, nişan talimleri gibi köy oyunlarını yaptırmak" ve 1930 senesinde çıkartılan Belediyeler Kanunu'nun 54. maddesinde "gençler için bölgenin ihtiyacına uygun stadyumlar tesis etmek ve işletmek" gibi düzenlemeler yer bulmuştur. Cumhuriyetin spor alanındaki bu çabaları, sporun toplumun her kesimine yaygınlaştırılması ve sporun toplumsal gelişime katkı sağlaması açısından önemli olmuştur (Saydam, 2021).

Meşrutiyet yıllarında karşımıza çıkan gelişmeler, sporda örgütlenmeye öncülük etmiş ve Türk sporunun yönetim yapısını cumhuriyet öncesi dönemle birlikte şu şekilde gruplandırabiliriz:

- i. 1923 öncesinde örgütsüz ve himayeciliğe yönelik çabalar.
- ii. Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı. (1922-1936)
- iii. Türk Spor Kurumu. (1936-1938)
- iv. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü. (1938-1986)
- v. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü. (1986-...)
- vi. Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2011-...) (Toros, 2015).

Cumhuriyet Hükümetleri dönemlerinde, yürütme erkinin sporla ilgili bakış açısı zamanın ruhuna göre değişiklikler göstermiştir. Cumhuriyetin ilk döneminde devlet

planlamalarında spora dair herhangi bir husus ele alınmamıştır. Fakat, bu dönemde tek parti yönetimi altında sporla alakalı oldukça büyük ilerlemeler kaydedilmiştir. Türkiye'nin ilk spor örgütü olan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) kurulmuş, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi oluşturulmuş, TİCİ daha sonra Türk Spor Kurumu'na dönüştürülmüş ve sporcularımız ilk kez 1924 Paris Olimpiyatları'na gönderilerek uluslararası arenada temsil edilmiştir. Ayrıca, 1932 yılında Gazi Muallim Beden Terbiyesinin oluşturulması, geldiğimiz bu dönemin öncülerinden biri olarak kabul edilmektedir (Aykın ve Bilir, 2013).

Sporun mekânsallaşması adına 1960'lı yıllar sonrasında Hükümet oluşturduğu spor politikasını, spor örgütlenmesinin hızlandırılması ve gençliğin spor yapabilmesi için il ve ilçelerde spor tesislerinin inşa edilmesini içerecek şekilde oluşturmuştur. Akıl, beden ve ruh sağlığını destekleyen spor etkinliklerinin vatandaşlar tarafından kolayca ulaşılabilir olmasını sağlamak amacıyla gereken spor tesislerine yatırımlar yapılmış ve sonraki hükümet programlarında da bu konu önemle ele alınmıştır (Aykın ve Bilir, 2013). 1982 Anayasası'yla sporun anayasal düzeyde yer alması sağlanmış ve 59. Madde ile "Devlet, her yaşındaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur." hükümleri getirilmiştir.

Hükümet politikalarında spora yönelik dikkat çekici bir yenilik 1999-2002 yılları arasında göze çarpmaktadır. Bu politikada, "bütün yörelerde halkın spor yapabileceği bölge sahalarının inşa edilmesi ve sporcu gençlerin doğal afetlerde gönüllü olarak görevde bulunmaları hedefleri" yer bulmaktadır. Bu adımlarla sporun yaygınlaştırılması ve gençlerin sporla iç içe olması hedeflenmektedir (Saydam, 2021).

Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından 2012 senesinde kabul edilen Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, Türkiye'yi küresel anlamda lider bir spor yurdu haline getirmeyi amaçlamaktadır. Bahsedilen politika çerçevesinde sporun halkın bütün kesimlerinde ilerleyip yaygınlaşması, her yaşta vatandaşın spor faaliyetlerine katılımını özendirerek gelecek nesillerin daha sağlıklı yetişmesi amaçlanmaktadır. Amatör spor branşlarında spor yapma imkanı sağlayarak vatandaşlara düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırılması hedeflenmektedir. Spor tesisi ihtiyaç ve gereklilikleri belirlenerek programlı bir düzende tesisleşmenin yurt düzeyinde yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı ile beraberlik içinde okullarda beden eğitimi ve spor derslerinin

güncelleşmiş eğitim sistemine entegre şekilde düzenlenmesi, uzman ve nitelikli teknik elemanların yetiştirilerek çocuk ve gençlerin spor alanında eğitimi alıp yetenekli çocuk ve gençlerin uluslararası düzeyde başarılı sporcular olacak şekilde eğitilmesi ve desteklenmesi planlanmaktadır. Doping mücadelesi için analiz merkezleri kurulması ve sporcuların doping zararlı etkileri konusunda bilgilendirilmesi önem arz etmektedir. Sporda şiddeti ve etik bulunmayan hareketleri engellemek için gerekli önlemler alınması, engelli vatandaşların spora katılımını desteklemek, spor faaliyetlerinin gerçekleştiği yerleri engellilerin yararlanmasına uygun hale getirmek ve engelli sporculara ve ailelerine dayanak olmak öncelikli hedefler arasındadır. Olimpiyat oyunları, paralimpik oyunları ve diğer saygın uluslararası spor organizasyonlarının düzenlenmesi teşvik edilmektedir. Olimpik spor merkezlerinin kurularak olimpiyat ve paralimpik oyunlara sporcu yetiştirilmesi planlanmaktadır (Saydam, 2021).

Bugüne gelindiğinde, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda spor konusunda var olan durumun bir değerlendirmesi yapılmaktadır ve belirlenen hedeflere ulaşmak için programlar geliştirilmektedir. Program, Türkiye'deki lisanslı sporcu miktarındaki çoğalma meylinin devam ettiğini vurgulamış olup, fiziki ve beşeri altyapının geliştirilerek sporun yurdun tamamında eşit bir şekilde yaygınlaştırılması, spor eğitiminin geliştirilmesi, etik kaidelere uygunluğunun geliştirilmesi, başarılı sporcuların eğitilmesi ve sporun toplumun bir yaşam biçimi haline gelmesi için çalışmaların sürdürülmesi gerektiğini ifade etmektedir. Aynı zamanda beden eğitimi ve spor tesislerinin açılması ve yaygınlaştırılması amacıyla desteklemeye devam edildiği ve spor alanlarının bölgeler ve dalları bazında eşit bir dağılımının sürdürülmesi için spor tesisleri envanter programının uygulandığı belirtilmektedir. Mahalli idarelerin spor etkinliklerini artırması, spor kulüpleri ve federasyonlarının kapasitelerinin güçlendirilmesi, spor şiddeti ve doping vakalarının engellenmesi ve spor kaynaklarının çeşitlendirilmesinin gerekliliği de belirtilmiştir. Ayrıca, halkın spor yapma alışkanlıklarını ölçmek ve projelerin etki değerlendirmesini yapmak amacıyla düzenli olarak uluslararası standartlara uygun saha çalışmalarının yapılmasının önemi vurgulanmıştır. Hükümet Programları ve Kalkınma Planlarının spor olgusuna dair amaç, hedef ve stratejilerinin şehir planlama pratiği içerisinde nasıl uygulanacağını incelemesi, spor ve spora ait işlevlerin ölçekler arasında izinin sürülmesi ve bu tür donatının gelecekte verimli ve adil bir biçimde planlanmasına yönelik önemli veriler sunacaktır (Saydam, 2021).

2.3. Hizmet

Hizmet olgusu birçok alanda sık bir şekilde kullanılır. Bu sebeple hizmetin açıklamasını yapan çeşitli tanımlar ortaya çıkar. Hizmet, bir organizasyon veya birey tarafından başka birine sunulan, özünde elle tutulmayan bir faaliyet veya fayda ve hiçbir şeyin sahipliğiyle sonuçlanmayan bir şeydir (Palmer, 1994). Hizmet, çalışma performansı olarak değerlendirilen bir kavramdır. Bu tür hizmet, nihai tüketiciye veya bir aracıya karşı olabilir (Yücel vd., 2012). Hizmet, ihtiyaçları karşılayan ve somut bir mal olarak adlandırılmayan, üretildiği anda doğrudan alıcıya değer sunan elle tutulamayan bir ürün olarak tanımlanır (Monks, 1982). Hizmet, başka bir mal veya hizmetin satışına bağlı olmayan ve bir talebi karşılamak için sunulan soyut etkinlikler olarak ifade edilir (Staton, 1984)

2.3.1. Spor Hizmetleri

1982 Türk Anayasası'na göre, spor ilk kez anayasal bir hak ve sorumluluk olarak yer almıştır. 59. Madde ile spor hizmeti, her Türk vatandaşının bedensel ve zihinsel sağlığı için anayasal bir hak ve sorumluluk haline gelmiştir (Yücel, vd., 2012).

Sporu desteklemek, geliştirmek ve kitlelere yaymak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yer almaktadır. Kamu yönetimi bünyesinde bulunan belediyelerin de içinde var olduğu yerel yönetimler, bu anayasal sorumlulukları gerçekleştirmekle görevlidir. 2005 senesinde Resmi Gazete'de yayınlanan 5393 sayılı Belediye Kanunu, bu anayasal görevin temelini oluşturmaktadır (Yücel, vd., 2012).

2.4. Belediyelerin Sporla İlgili Görevleri

Bireylerin fiziksel veya ruhsal gelişimin artırılması için toplumsal açıdan sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sosyal iletişim bağının kurulmasıyla ilişkilidir. Sporun, halkın farklı bölümlerince gerçekleştirilmesi ve halk arasında yaygınlaşması, hem devlet

eliyle sunulması gereken fonksiyonlara bağılı olup hem de bireylerin katılımlarını gerektirmektedir (Erkal, 1992). Fişekçioğlu (2005)'e göre yerel yönetimler sporun halkın her kesimine yayılmasına en fazla katkıyı sağlayacak birimlerdir.

2.4.1. Belediyelere Spor Konusunda Anayasa'da Düşen Görevler

Anayasa'nın 59. maddesine göre, bahsi geçen devlet olgusu belediyelere anayasal bir görev yüklemiştir ve belediyeler devletin yerel temsilcileri olarak kabul edilmektedir (Çoban ve Devcioğlu, 2006). Anayasa'nın 59. Maddesi şu şekildedir:

Madde 59 – Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur.

2.4.2. Belediye Kanunlarında Belediyelere Spor Konusunda Düşen Görevler

Belediyelere, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu (2004) ve 5393 sayılı Belediye Kanunu (2005) ile vatandaşlara spor faaliyeti aktarma sorumluluğu yüklenmiştir. Sporla ilişkili olarak aktivite ve eğlence merkezleri gibi yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işletirmek belediyelerin sorumluluğundadır (Üzüm, vd., 2016). Fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişimin vazgeçilmez unsurlarından biri olan spor, aynı zamanda anayasal bir görevdir ve belediye kanununda da yerini almıştır (Yücel, vd., 2012).

5393 sayılı Belediye Kanunu görev, yetki ve sorumluluklar başlığı altındaki 14. maddesinde spor yerini almıştır (Resmi Gazete, 2005). Bu maddenin içeriğine bakacak olursak; Gençleri spor yapmaya teşvik etmek amacıyla spor malzemeleri dağıtır, amatör spor kulüplerine hem aynı hem de nakdi yardımlar sunar ve gereken desteği sağlar. Her türlü amatör spor etkinliğini düzenler hem yerel hem de uluslararası müsabakalarda üstün başarı elde eden veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere,

belediye meclisi kararıyla onurlandırma ödül verilebilir (Resmi Gazete, 2005). İfadeleri göze çarpmaktadır.

5216 sayılı kanunun Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları başlığı altında 7. Maddede spor yer almıştır (Resmi gazete, 2004). Maddenin içeriğine bakacak olursak; Büyükşehir, sosyal donatıların, bölge parklarının, hayvanat bahçelerinin, hayvan barınaklarının, kütüphanelerin, müzelerin, spor alanlarının, dinlenme ve eğlence mekanlarının oluşturulması, işletilmesi veya işlettirilmesi için çaba sarf eder. Amatör spor kulüplerine nakdi yardım yapma, malzeme temin etme ve gerekli destek sağlama yetkisine sahiptir. Ayrıca amatör takımlar arasında spor müsabakalarını düzenleme, yerel ve uluslararası müsabakalarda üstün başarı gösteren sporculara, teknik yöneticilere, antrenörlere ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül verme hakkına sahiptir (Resmi Gazete, 2004). İfadeleri bulunmaktadır.

2.5. İstanbul İli ve Büyükçekmece İlçesi Fiziki ve Sosyal Yapısı

İstanbul, Türkiye'nin 81 şehrinden biri olan ve Marmara bölgesinde bulunan ülkenin en önemli şehirlerinden biridir. Batısında Çatalca Yarımadası, doğusunda Kocaeli Yarımadası bulunmaktadır. Kuzeyde Karadeniz, güneyde Marmara Denizi ve kentin ortasında iki kıtayı birleştiren İstanbul Boğazı bulunmaktadır. İstanbul ilinin yüzölçümü 5.461 km²'dir ve 39 ilçeden oluşmaktadır (Wikipedia, 2023). Toplam nüfusu Türkiye İstatistik Kurumunun 2022 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre 15 milyon 907 bin 951 kişiden oluşmaktadır (TUİK, 2023). Büyükşehir belediyelerinde yönetim; başkan, Büyükşehir Belediye Meclisi ve Büyükşehir Belediye Encümeni'nden oluşur (TBB, 2014). İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2019 yılından bu yana Ekrem İMAMOĞLU'nun başkanlığında yönetilmektedir.

İstanbul birçok spor dalına ait önemli spor tesisi bulunduran bir şehirdir. İBB Gençlik ve Spor Müdürlüğü 67 merkezde spor imkanı sunmaktadır. Bu spor tesislerinde futbol, basketbol, yüzme voleybol, pilates, tenis, okçuluk, fitness, step aerobik, karate, cimnastik, judo, taekwon-do, masa tenisi, buz pateni, fonksiyonel antrenman, kick boks, spinning, aero

dans, bosu, kungfu wushu, badminton, atletizm, greŖ, savunma sporları, squash, kapoera gibi spor dallarında hizmet sunmaktadır (İBB, 2023).

İstanbul'un batısında yer alan Büyükçekmece ilçesinin Doğusunda Beylikdüzü ve Esenyurt, batısında Silivri, kuzeyinde Çatalca ve Arnavutköy ilçeleriyle güneyde Marmara Deniziyle evrilmiŖtir. Yüzölçümü 163 km² olup 2020 verilerine göre nüfusu 257.362 kiŖiden oluŖmaktadır. 1994 yılından itibaren Belediye BaŖkanlıęı görevinde Dr. Hasan AKGÜN bulunmaktadır (Wikipedia, 2023).

Büyükçekmece Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğünden edinilen bilgilere göre her yaŖ grubunu kapsayacak Ŗekilde yıl boyunca herkes için spor anlayıŖıyla spor hizmeti sunulmaktadır. Futbol, voleybol, tenis, atletizm, okçuluk, bisiklet, greŖ, hentbol, yelken, rüzgar sörfü Aerobik, Fitness, Fit Cardio, Crunch, Pilates, Yoga, Zumba ve YryŖ branŖlarındaki etkinlikler yıl boyunca kesintisiz olarak sürdürüldüğü bilgisi edinilmiŖtir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ/MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Evreni ve Örneklem

Araştırmanın evreni İstanbul ili Büyükçekmece ilçesinde ulaşılabilir evren olarak belirlenen 6 spor tesisinden yararlanan 18 yaş üstü 2.175 kişi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu evrenden tabakalama tekniği ile rastgele seçilen 350 kişi oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde %95 güven aralığı ile 327 kişiye ulaşılmak hedeflenmiştir. Toplamda 400 kişiye anket dağıtılmış, hatalı, eksik anketler çıkarıldığında toplamda 350 anket değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmadaki evren örneklem tabakaları aşağıdaki gibidir.

Tablo 1

Araştırmaya katılan spor tesislerin evren ve örneklem tablosu

Spor Tesisleri	Evren	Örneklem
Atatürk Spor Kompleksi	735	110
Albatros Spor Tesisleri	672	101
Prof. Dr. Türkan Saylan Spor ve Sosyal Tesisi	234	35
Naim Süleymanoğlu Spor Tesisleri	386	58
Çakmaklı Spor Tesisi	57	10
Zülfü Livaneli Kültür Sanat Eğitim ve Etüt Merkezi	91	36
Toplam	2175	350

Örneklem seçiminde bilinen evren büyüklüğünde dikkate alınan formül ($N=n \cdot \frac{2pq}{d^2} \cdot (N-1) + t^2 pq$) kullanılmıştır (Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu, 1994). Denklem sonucunda örneklem sayısı 327 kişi olarak belirlenmiş, tabaka aralığı ise; örneklemin evrene bölünmesi ile ortaya çıkan verinin tabakalardaki evren değerleri ile çarpımı ile tablo 1'deki gibi belirlenmiştir ($n=327/2175= 0,15$).

3.2. Verilerin Toplanması

Çalışmaya katılmaya gönüllü olan bireylerin verileri gözlem formu aracılığı ile online olarak (Google formlar) toplanmıştır. 1 Aralık 2022 tarihinde veri toplama işlemi başlamış olup 1 Mart 2023 tarihinde son bulmuştur. Örnekleme oluşturan Spor Merkezlerinde görevli antrenörler ve spor yöneticileriyle görüşülerek çalışmanın içeriği ve toplanması gereken örneklem sayısı hakkında bilgi verilmiştir. Gönüllü katılımcı bulunması konusunda antrenörler tesislere giren bireylerle görüşme yapıp çalışmaya gönüllü olarak katıldıklarına dair onam formu doldurmuş ve online forma katılmak için elektronik posta adreslerini bildirmişlerdir. Çalışmaya katılmayı kabul eden vatandaşlara Mail ve Whatsapp yoluyla anket gönderilmiş olup bilgileri kayıt altına alınmıştır.

Veri toplama aracı olarak; Çoban (2002) tarafından geliştirilen ve oluşturulmuş ve daha sonra Avcılar (2016) tarafından güncellenen, Belediyelerin sunduğu spor hizmetleri konusundaki halkın görüşleri, isimli anket formu kullanılmıştır. Form içeriği şu şekildedir: Katılımcıların demografik bilgilerini belirlemeye yönelik 7 soru. Sunulan spor hizmetlerini yeterli bulup bulmadıklarını belirlemeye yönelik evet/hayır seçenekli 1 soru. Spor hizmetleri ve tesisleriyle ilgili düşüncelerini öğrenmeye yönelik 5'li likert ölçeğiyle hazırlanmış 18 soru. Spor hizmetlerinin geliştirilmesi için önerilerin alınacağı 10 seçenekli soru ile veriler toplanmıştır. Seçenekler önceki çalışmalar ve uzman görüşü alınarak belirlenmiştir. Anket geliştiricileri formun Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısını 0,83 olarak belirlemişlerdir. Bu çalışmada elde edilen verilerin güvenilirlik katsayısı 0,86 olarak belirlenmiştir.

3.2.1. İstatistiksel Analiz

Araştırmada elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Demografik verilere ait bulgular ve spor hizmetlerinin geliştirilmesi için önerilerin alınacağı soruya verilen cevapların yorumlanması için yüzde (%) frekans (n) değerleri kullanılmıştır. Verilerin normallik testi sonucunda dağılımın normal olmadığı belirlenmiş ve Parametrik olmayan testler analiz için kullanılmıştır. İkili grup karşılaştırmasında; Mann-Whitney U Testi, üç ve daha fazla grup karşılaştırmasında ise; Kruskal-Wallis testi veri analizi için kullanılmıştır. Bulgular $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı kabul edilmiştir.

3.2.2. Etik Onay

Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun almış olduğu 25/08/2022 tarih ve 15/16 sayılı karar ile onaylanmıştır.

3.2.3. Teşekkür

Katılımcı bulma aşamasında, Spor merkezlerinde görevli antrenör ve yöneticilere desteklerinden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Tablo 2

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri

	n	%
Cinsiyet		
Erkek	202	57,7
Kadın	148	42,3
Toplam	350	100
Yaş		
18-25	75	21,4
26-34	103	29,4
35-50	127	36,3
51-60	39	11,1
61 ve üzeri	6	1,7
Toplam	350	100
Eğitim seviyesi		
İlköğretim	19	5,4
Lise	84	24
Üniversite	206	58,9
Yüksek lisans	33	9,4
Doktora	8	2,3
Toplam	350	100
Meslek		
Çalışmıyor	40	11,4
Emekli	18	5,1
İşçi	94	26,9
İşletmeci	32	9,1
Memur	122	34,9
Öğrenci	44	12,6
Toplam	350	100
İkamet yılı		
1 yıldan az	20	5,7
1-5 yıl	90	25,7
6-10 yıl	58	16,6
11-15 yıl	50	14,3
16 yıl üzeri	132	37,7
Toplam	350	100
Düzenli spor yapma		
Evet	160	45,7
Hayır	190	54,3
Toplam	350	100

Tablo 2'nin devamı

Hizmeti yeterli buluyorum		
Evet	150	42,9
Hayır	200	57,1
Toplam	350	100

Çalışmaya katılan bireylere ait demografik veriler Tablo 2’de gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde; çalışmaya katılan toplam 350 kişinin frekans dağılımlarının en yüksek olduğu demografik veriler; %57,7 erkek, %36,3 “35-50” yaş aralığında, %58,9 üniversite eğitimi seviyesinde, %34,9 memur olarak mesleğine devam eden, %37,7 “16 yıl ve üzeri” meslek yılına sahip ve %54,3 düzenli olarak spor yapan bireyler oldukları belirlenmiştir. Bunlara ek olarak; katılımcıların %57,1’inin belediyenin verdiği spor hizmetlerini yeterli buldukları belirlenmiştir.

Tablo 3

Cinsiyetlere göre hizmetlerden memnuniyet düzeyi karşılaştırması

Cinsiyet	Ort ±SS	Z	P
Kadın	3,5±0,6	-0,243	0,808
Erkek	3,5±0,7		

Çalışmaya katılanların cinsiyetlerine göre memnuniyet anketinden aldıkları puan ortalamalarının karşılaştırılmasına dair yapılan Mann Whitney U testi analizi sonuçları Tablo 3’te gösterilmiştir. Buna göre cinsiyetler arasında ölçek puanları arasında istatistiksel anlamda fark bulunmamıştır ($p>0,05$)

Tablo 4

Yaş aralıklarına göre hizmetlerden memnuniyet düzeyi karşılaştırması

Yaş aralıkları	Ort ±SS	X ²	P
18-25 arası	3,5±0,7	0,287	0,991
26-34 arası	3,5±0,6		
35-50 arası	3,5±0,5		
51-60 arası	3,4±0,9		
61 ve üzeri	3,5±0,8		
Toplam	3,5±0,6		

Çalışmaya katılanların yaş aralıklarına göre memnuniyet anketinden aldıkları puan ortalamalarının karşılaştırılmasına dair yapılan Kruskal Wallis testi analizi sonuçları Tablo 4’te gösterilmiştir. Buna göre yaş aralıklarına göre ölçek puanları arasında istatistiksel anlamda fark bulunmamıştır ($p>0,05$)

Tablo 5

Eğitim seviyesine göre hizmetlerden memnuniyet düzeyi karşılaştırması

Eğitim seviyesi	Ort \pm SS	X ²	P
İlköğretim	3,3 \pm 1,1	12,264	0,015
Lise	3,3 \pm 0,7		
Üniversite	3,6 \pm 0,6		
Yüksek lisans	3,4 \pm 0,5		
Doktora	3,9 \pm 0,6		
Toplam	3,5 \pm 0,6		

Çalışmaya katılanların eğitim seviyelerine göre memnuniyet anketinden aldıkları puan ortalamalarının karşılaştırılmasına dair yapılan Kruskal Wallis testi analizi sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir. Buna göre eğitim seviyesine göre ölçek puanları arasında istatistiksel anlamda farklılık olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Doktora seviyesinde eğitime sahip katılımcılar anlamlı şekilde diğer bireylerden daha fazla memnun oldukları ortaya çıkmıştır.

Tablo 6

Katılımcıların alışma yılına göre hizmetlerden memnuniyet düzeyleri karşılaştırması

Çalışma yılı	Ort \pm SS	X ²	P
1 yıldan az	3,5 \pm 0,6	4,776	0,311
1-5 yıl	3,4 \pm 0,6		
6-10 yıl	3,5 \pm 0,6		
11-15 yıl	3,6 \pm 0,6		
16 yıl ve üzeri	3,5 \pm 0,7		
Toplam	3,5 \pm 0,6		

Çalışmaya katılanların çalışma yılına göre memnuniyet anketinden aldıkları puan ortalamalarının karşılaştırılmasına dair yapılan Kruskal Wallis testi analizi sonuçları Tablo 6'te gösterilmiştir. Buna göre çalışma yılı dikkate alındığında ölçek puanları arasında istatistiksel anlamda fark bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 7

Katılımcıların düzenli spor yapma düzeyine göre hizmetlerden memnuniyet karşılaştırması

Yeterli buluyor musunuz?	Ort ±SS	Z	P
Evet	3,6±0,6	-3,736	0,001
Hayır	3,4±0,6		

Çalışmaya katılan bireylerin belediye hizmetlerini yeterli bulma kategorisine göre memnuniyet anketinden aldıkları puan ortalamalarının karşılaştırılmasına dair yapılan Mann Whitney U testi analizi sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir. Buna göre hizmetlerini yeterli bulma kategorisi içerisinde ölçek puanları arasında istatistiksel anlamda farklılık olduğu belirlenmiştir. ($p>0,05$). Hizmetleri yeterli bulan katılımcılar, istatistiksel anlamda memnuniyet anketinden daha yüksek puan elde etmiştir.

Tablo 8

Araştırmaya katılanların ilçede sunulan spor hizmetlerine dair beklentileri

BEKLENTİLER	f	%
1 Tesis miktarının çoğaltılması gerekmektedir.	295	%13,58
2 Belediye bünyesine ait kaliteli ve ücretsiz spor tesislerinin yapılması gerekmektedir.	245	%11,28
3 Faaliyet miktarını ve çeşitliliği artırılmalı, spor dallarına daha fazla çeşitlilik eklenmelidir.	226	%10,40
4 Belediyelerin düzenlediği spor etkinlikleri sadece yaz aylarına sıkışmamalı, yıl boyunca devam etmelidir.	219	%10,08
5 Spor hizmetlerinin halka görünürlüğünü artırmak ve tanıtım faaliyetlerini güçlendirmek gerekmektedir.	214	%9,85
6 Kadınlara yönelik spor alanları yapılması gerektiği	213	%9,81
7 Açık spor alanlarının miktarı artırılmalı ve bu alanlardaki spor malzeme eksikliği giderilmelidir.	195	%8,98
8 Spor tesislerine ulaşım sorununun çözülmesi gerektiği	192	%8,84

Tablo 8'in devamı

9	Belediye yaz okullarındaki spor branşı çeşitliliği ve öğrenci kontenjanları yükseltmelidir.	187	%8,61
10	Tesislerin daha sık ve planlı bir şekilde bakımının yapılması önemlidir.	185	%8,52
TOPLAM		2171	%100

Tablo 8 incelendiğinde vatandaşların belediyenin sunduğu spor hizmetlerini değerlendirmek, beklentilerini ve geliştirilmesi için görüşlerini almak amaçlı fikirlerini aldığımız yanıtları incelediğimizde en çok tekrar edilen görüşün 295 tekrar ile "Tesis miktarının çoğaltılması gerekmektedir" olduğu ve onu 245 tekrar ile "Belediye bünyesine ait kaliteli ve ücretsiz spor tesislerinin yapılması gerekmektedir" görüşü ve 226 tekrar ile "Faaliyet miktarını ve çeşitliliği artırılmalı, spor dallarına daha fazla çeşitlilik eklenmelidir" fikirleri olduğu görülmüştür. Bu fikirlerin ardına 219 tekrar ile "Belediyelerin düzenlediği spor etkinlikleri sadece yaz aylarına sıkışmamalı, yıl boyunca devam etmelidir", 214 tekrar ile "Spor hizmetlerinin halka görünürlüğünü artırmak ve tanıtım faaliyetlerini güçlendirmek gerekmektedir", 213 tekrar ile "Kadınlara yönelik spor alanları yapılması gerektiği", 195 tekrar ile "Açık spor alanlarının miktarı artırılmalı ve bu alanlardaki spor malzeme eksikliği giderilmelidir", 192 tekrar ile "Spor tesislerine ulaşım sorununun çözülmesi gerektiği", 187 tekrar ile "Belediye yaz okullarındaki spor branşı çeşitliliği ve öğrenci kontenjanları yükseltmelidir" ve 185 tekrar ile "Tesislerin daha sık ve planlı bir şekilde bakımının yapılması önemlidir" fikirleri dikkat çekmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Tartışma / Sonuç

Araştırmadan elde edilen veriler, demografik bilgiler ve anket sorularına verilmiş olan cevaplar ele alındığında birbirleri arasında anlamlı farkların olup olmadığı hakkında tartışma yapılarak değerlendirilmiştir. Buna göre; Katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde; Erkek katılımcıların sayısının kadın katılımcı sayısına oranla yüksek olduğunu görmekteyiz. Bunun sebebi olarak ankete ilgi duyan vatandaşların çoğunlukla erkek katılımcı olması olarak gösterilebilir.

Katılımcıların yaş dağılımı incelendiğinde; genç yaş aralığının ankete katılanlarının büyük bir payını oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan vatandaşların yaş dağılımı spora daha fazla ilgi duyulan yaş grubu olarak değerlendirilebilir. Bu bize araştırma sonuçlarımızın daha sağlıklı olması hususunda pozitif bir etken olarak görülebilir.

Katılımcıların eğitim düzeyi incelendiğinde; araştırmaya katılan vatandaşların üniversiteden mezun olanların diğer eğitim seviyelerine oranla yüksek çıktığı görülmektedir.

Araştırmaya katılanların istihdam durumu incelendiğinde; memur ve işçi kesimin ankete katılanların büyük payını oluşturduğunu görmekteyiz.

Katılımcılara kaç yıldır bu ilçede ikamet ettiğini sorduğumuzda katılımcılarının ilçede uzun yıllar yaşadıklarını ve ilçede kalıcı olarak ikamet edildiği fikrini oluşturmaktadır. Bu durum araştırma sonuçlarında pozitif etki sağladığı değerlendirilmemiz mümkündür.

Katılımcılara hangi sosyal medya platformunu daha fazla vakit geçirdiği sorulduğunda Instagram cevabının diğer platformlara göre yüksek olduğunu görmekteyiz.

Katılımcılara düzenli olarak spor yapıyor musunuz? Sorusu sorulduğunda araştırmaya katılan 350 vatandaşımızın 160 tanesi yani %45,7 si evet derken, 190 vatandaşımız yani %54,3 ü hayır cevabı vermiştir. Düzenli spor yapmayanların, düzenli spor yapanlara oranla daha fazla olması diğer verilerle beraber incelendiğinde beklenen bir durum olmuştur.

Belediyelerin sınırları içerisinde bulunan vatandaşları için hizmet vermek ve sosyal yaşam alanları oluşturmak anayasal sorumluluklarıdır. İçerisinde barındırdığı toplumun refah düzeyini arttırmalı ve belediye ile halk arasında bağı kuvvetlendirmelidir. Halk ve belediye arasındaki bağı güçlendirmek, halkın belediyeye güven duygusunu arttıracak gibi vatandaşların hizmete ulaşmasını kolaylaştıracaktır. Hizmet sunarken belediyeler halkın beklentileri ve istekleri doğrultusunda çalışmalar yapması hizmet verimini arttıracak gibi yapılan yatırımların hedefe ulaşmasını sağlayacaktır. Belediyelerin sunacağı hizmetlerin en önemlilerinden biri spor hizmetleridir.

Tablo 8 de sonuçlarımızı incelediğimizde; Madde 1 de bulunan insanların hareket ihtiyacını karşılamasında ki probleme yaşamasına ilişkin maddede %70,6 oran ile pozitif katılım olmuştur. Gelişen dünya düzeninde, iş hayatımız ve sosyal yaşamımızdaki hareketsizlik bir problem haline gelmiştir. Vatandaşlarımızın bu ihtiyacın farkında olup bunu bir problem olarak görmesi spor hizmetlerine ihtiyacın önemini göstermektedir. Araştırmamızda ortaya çıkan, insanların hareket ihtiyacını karşılaması günümüz koşullarında problem haline gelmesi Avcılar (2016)'ın araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 2 de bulunan Belediye ve vatandaşlar arasındaki ilişkide sportif hizmetlerin önemine ilişkin maddede de %80,8 oranında pozitif katılım olmuştur. Halkın boş zamanlarını sağlıklı ve pozitif şekilde geçirebileceği spor aktiviteleri sunmak halkı ve belediyeyi birbine yakınlaştıracak aralarındaki ilişkiyi güçlendirecek olduğu görülmüştür. Araştırmamızda çıkan sonuç Çakmak ve Tapşın (2020)'in araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 3 de bulunan hizmet verdikleri bölgeye spor hizmeti götüren belediyenin saygınlığı artar ifadesine gelen cevapları incelediğimizde %85,4 oranında pozitif katılım sağlandığı görülmüştür. Bu katılımın belediyelerin sunduğu en önemli hizmetlerden birinin spor hizmetleri olduğu göstergesidir Araştırmamızda çıkan sonuç Avcılar (2016)'ın araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 4 de bulunan boş vakitlerin sporsal etkinliklerle doldurulmasında belediyenin sorumluluğuna ilişkin madde de gelen cevapları incelediğimizde %48,3 oranından pozitif katılım olduğu fikri vatandaşlarımızın bu hususta belediyeleri sorumlu tuttuğunu görmüş oluyoruz. Araştırmamızda çıkan sonuç Çakmak ve Tapşın (2020)'in araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 5 de belediyelerin vermiş olduğu spor hizmetleri vatandaşların ihtiyaç, beklenti ve taleplerini karşılamalıdır ifadesine gelen cevaplara baktığımızda %82,6 oranında pozitif katılımın olduğu görülmüştür. Belediyelerin sunduğu ve sunacağı spor hizmetlerini bölgenin yapısına, hedef ve istek odaklı belirlemesi gerektiği bu şekilde spor hizmeti sunması gerektiği görülmüştür. Araştırmamızda çıkan sonuç Munusturlar ve Çelik (2012)'in araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 6 da bulunan oyun ve spor alanlarının yapılması ve yaptırılması hususunda belediyelerin sorumluluğuna ilişkin ifadeye %82,3 oranında pozitif katılım olmuştur. Vatandaşların oyun ve spor alanı ihtiyaçlarının belediye hizmetlerince giderilmesi halk tarafından benimsenmiş fikir olarak görülmektedir. Araştırmamızda çıkan sonuç Avcılar (2016)'ın araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 7 de bulunan spor tesislerinin işletilmesi veya işlettilmesine dair sorumluluğun belediyelere ait olduğuna dair ifadeye %79,4 oranında pozitif katılım sağlanmıştır. Araştırmaya katılan vatandaşların spor merkezlerinin kontrol altında faal şekilde çalışmasını istemesi öngörülmektedir. Araştırmamızda çıkan sonuç Çakmak ve Tapşın (2020)'in araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 8 de bulunan belediyenin yapmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabilme ifadesine dair gelen yanıtlar incelendiğinde %41,2 oranında pozitif katılım sağlarken, %33,7 si ise spor tesislerinden yeterince faydalanmadığı cevabını vermiştir. Bu pozitif oranın yükseltilmesi için tesis sayısı ve aktivite çeşitliliği artırılması gerekeceği sonuçları çıkartılabilir. Avcılar (2016)'ın paralel çalışmadaki yanıtları incelediğimizde negatif yanıtlayanların oranının %41,4 olduğunu görmekteyiz. Araştırmamızda oranın daha az olduğunu görmekteyiz. Fakat çalışmalar arasındaki paralellik iki araştırmada katılımcıların verdiği cevaplar tesislerden yeterince faydalanamadığı şeklinde yorumlanabilir.

Madde 9 de bulunan spor tesislerinin sayısının yeterliliğine ilişkin ifade de % 36 oranında pozitif olmuştur. Vatandaşlarımızın %34,6 sı ise ifadeye olumsuz olarak katılmıştır. Verilen cevapların farklılaşması spor tesislerinin sayısının artması gerektiğini göstermektedir. Yazıcı vd.,(2014)'in benzer bir araştırması incelendiğinde bu ifadeye olumsuz cevap verenlerin oranı %64 olarak görülmüştür. Araştırmamızda oranın çok daha fazla düşük olması kıyaslanan bölgeye oranla daha iyi olduğunu gösterebilir fakat iki araştırmada da yeterli düzeyde olmadığı artırılması gerektiğini görmekteyiz.

Madde 10 da bulunan ilçede yer alan spor tesislerinin niteliğine ilişkin ifadesine gelen cevapları incelendiğinde vatandaşlarımız %41,4 ü pozitif olarak katılmış, %31,2 si ise olumsuz olarak katılmıştır. Burada genel olarak düzenli spor hizmetlerine katılan vatandaşların pozitif yönde katılmış olduğu görülmüş olup, spor tesislerinde sayı ve niteliği yükseltilerek bu oran yükseltilebilir. Çakmak ve Tapşın (2020)'in benzer araştırması incelendiğinde bu ifadeye olumsuz cevap verenlerin oranı %67,4 olarak görülmüştür. Araştırmamızda oranın çok daha fazla düşük olması kıyaslanan bölgeye oranla daha iyi olduğunu gösterebilir fakat iki araştırmada da yeterli düzeyde olmadığı artırılması gerektiğini görmekteyiz.

Madde 11 de bulunan spor tesislerinde uzman personel yeterliliğine ilişkin ifadeye gelen cevaplar incelendiğinde %34,3 oranında pozitif katılım olmuştur. Spor tesislerindeki

uzman personelin yeterli bulunmaması verilen spor hizmetlerinin kalitesini düşürebilir. Bu hususta uzman personel sayısı artırılması gerekmektedir. Araştırmamızda çıkan sonuç Avcılar (2016)'ın benzer araştırmasıyla karşılaştığımızda %12,9 pozitif katılım olduğunu görmekteyiz. Bizim araştırmamızda oran daha yüksek olduğunu fakat iki bölge içinde geliştirilmesi gereken bir durum olduğunu görmekteyiz.

Madde 12 de bulunan belediyenin spor hizmetleri konusunda yasal sorumluluklarını yerine getirmesine ilişkin ifadeye gelen cevaplar incelendiğinde %46,6 oranında pozitif katılım sağlanmıştır. Bu ifadeye %17,8 oranında negatif katılım sağlandığı ve %35,7 oranında kararsız fikir beyanında bulunduğu görülmüştür. Vatandaşlarımızın kararsız seçeneğini çokca bildirmesi belediyelerin spor hizmetlerine ilişkin sorumluluk ve görevlerini yeterince bilmemelerini göstermektedir. Araştırmamızda çıkan sonuç Avcılar (2016)'ın benzer araştırmasıyla karşılaştığımızda %34,1 pozitif katılım %28,9 negatif katılım ve %37 kararsız katılım ile benzer sonuçları görmekteyiz.

Madde 13 de bulunan spor hizmetlerindeki ihtiyaçları belediye yetkillilerine iletilebilmesine ilişkin ifadeye gelen cevapları incelediğimizde %47,5 oranında pozitif katılım sağlanmıştır. Burada belediye iletişim kanallarının açık olduğu fikri dikkat çekmiştir. Yazıcı vd.,(2014)'in benzer bir araştırması incelendiğinde elde edilen bulgulara göre olumlu cevap verenlerin oranı %41 olarak araştırma sonuçlarının paralellik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 14 de bulunan sunulan spor etkinliklerinden haber alınmasına ilişkin ifadesine gelen cevapları incelediğimizde %42,8 oranında pozitif katılım sağlanmıştır. Reklam ve medya daha fazla kullanımının artırılması bu oranı yükseltebilir ve halka ulaşmada yardımcı olabilir. Avcılar (2016)'ın benzer araştırmasıyla karşılaştığımızda elde edilen verilere göre pozitif yanıtlayanların oranı %30,3 olarak görmekteyiz. Araştırma sonuçlarına bakıldığında bizim araştırmamızdaki oranın yüksek olduğunu fakat iki bölgede de oranın yükseltilmesi gerektiği paralellik göstermektedir.

Madde 15 de bulunan belediyenin spor tesislerinin özelleştirilmesine ilişkin ifadeye %59,7 oranında negatif yönlü bir cevap sağlanmıştır. Vatandaşlarımızın belediyenin yaptırmış olduğu spor tesislerini özelleştirilmesine negatif baktığı görülmüştür. Yazıcı vd.,(2014)'in benzer bir araştırmasında elde edilen verilere göre negatif yönlü yanıtlayanların oranı %54,4 olarak araştırma sonuçlarının paralellik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 16 de bulunan belediyenin sunacağı spor hizmetine ücret vererek katılıcağına ilişkin ifadeye verilen cevaplar incelendiğinde %57,1 oranında pozitif yönlü cevaplar aldığımızı görüyoruz. Belediyelerin sunacağı spor hizmetlerine ücret karşılığı yararlanmak isteyenlerin sayısının pozitif yönde olması vatandaşların spora karşı ilgisinin olumlu olduğu görülmektedir ve belli ücretle spor hizmetlerine katılacağını göstermektedir. Araştırmamızda çıkan sonuç Munusturlar ve Çelik (2012)'in araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 17 de bulunan sunulan spor hizmetindeki başarı politik tercihleri belediye lehine etkilemesine ilişkin ifadeye %52,3 oranında pozitif yönlü cevap verildiğini görmekteyiz. Belediyelerin karar organlar yerel halk tarafından seçimlerle belirlenen kurumlardır. Belediyelerin spor hizmetlerine bir sonraki seçimde başarılı olabilmesi için sunacağı spor hizmetlerinde başarısı seçimlerde etkili olacağını göstermektedir. Araştırmamızda çıkan sonuç Çakmak ve Tapşın (2020)'in araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

Madde 18 de bulunan sunulan spor hizmeti politik kaygı ve siyasi düşüncelere göre mahallelere götürülmesine ilişkin ifadeye gelen cevapları incelendiğinde %38,5 oranında pozitif yaklaşıldığını görmekteyiz. Belediyeler spor hizmeti sunarken herkes için sporu hedeflemelidir ve mahalleleri politik ve siyasi tercihlerine göre değerlendirmemeli ve spor hizmetini genele yaymalıdır. Araştırmamızda çıkan sonuç Çakmak ve Tapşın (2020)'in araştırmasında çıkan sonuç ile benzerlik gösterdiğini görmekteyiz.

5.2 Öneriler

Günümüz dünyasında insanların hareket ihtiyacı doğmuştur. Hareketsiz yaşam beraberinde sağlık problemlerini doğurmaktadır. Bu bağlamda insanları harekete teşvik edecek spor aktiviteleri ve rekreasyon faaliyetleri sunulması gerek olduğu görülmüştür. Belediyelerin sunacağı spor aktiviteleri bu gerekliliği önemli ölçüde giderebilir.

Büyükçekmece ilçesinde spor hizmetlerinin taleplerini incelediğimizde halkın, tesis sayısının artırılması gerektiği öne çıkmıştır. Nitelikli ve ücretsiz spor tesislerinin artırılması gerekmektedir. Bunun yanında belediyenin belli bir ücret karşılığında spor hizmet sunması dahilinde katılım sağlayacaklarını belirtenlerin sayısı oldukça yüksek seviyededir.

Vatandaşlarımızın cevaplarını incelediğimizde göze çarpan sonuçlardan biri de belediyenin sunduğu spor hizmetlerinin yaz ayı ile kısıtlı kalmaması gerektiğidir. Sunulan spor hizmetinin yıl boyu devam edecek şekilde devam etmesi gerekmektedir.

Sunulan spor hizmetlerinin tanıtımı ve reklamının yapılması gerekmektedir. Vatandaşların çoğunlukla kullandığı sosyal medya platformlarında reklam ve tanıtımının artırılması bu mecralar yoluyla daha geniş kitlelere ulaşılmasına yardımcı olabilecektir.

Kadınlara yönelik sportif faaliyetlerinin artırılması gerektiği bir diğer araştırma sonuçlarımızdan biridir. Kadınlara özel olarak sunulacak sportif faaliyetler vatandaşların katılımın arttıracaktır. Kendilerini daha rahat hissedebilecek olmaları bu hususta önemlidir.

Belediyeler sınırları içerisinde bulunan sitelerin spor ve oyun alanlarında uzman desteği verilmelidir. Bu sayede sitede yaşayan vatandaşlara aktif spor yapma olanağı ve spor bilinci yerleştirmede önemli olacaktır.

Belediyeler, sınırları içerisinde spor kültürünü geliştirmeyi hedeflemeli, politik kaygılara ve siyasi tercihlere bakmaksızın her mahalleye bu hizmeti götürmelidir.

İlçede bulunan spor tesislerinin kalitesini arttırmalı ve uzman personellerini arttırılmalıdır. Bölgesinde bulunan amatör spor kulüplerine tesis ve ekipman desteği vermelidir.

Bulunan spor tesislerinin özelleştirilmemesi bunun yerine belediyenin spor birimlerince halkın istek ve talepleri doğrultusunda işletilmesi gerekmektedir.

Sınırları içerisinde yaşayan her vatandaşın kullanabileceği spor tesisleri, açık ve kapalı spor alanları oluşturulmalıdır.

Belediyelerin spor birimlerinde görev yapanların bu alanda eğitim görmüş donanımlı bireylerden oluşmalıdır.

Toplumun her kesimine, bilhassa çocuk ve gençleri spora heveslendirilmesi ve belirli kollarla profesyonel sporcu geliştirmek hususunda gerek tesislerin kullanımı gerek uzman personel gerekse mali açıdan destek vermelidir.

KAYNAKÇA

- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, (2004). T.C. Resmî Gazete, 25531, 10 Temmuz 2004.
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu (2005). T.C. Resmî Gazete, 25874, 13 Temmuz 2005.
- Akad, İ., Budak, G. ve Budak, G. (1994) *İşletme Yönetimi*, Beta Yayınları: İstanbul.
- Akşar, T. (2010). *Futbolun Ekonomi Politikası*, Literatür Yayınları, İstanbul.
- Alpar, R. (1998). *İstatistik ve Spor Bilimleri*, Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- Atalay, A., Yücel, A. S. ve Korkmaz, H. M. (2016). *Türkiye’de Spor Hizmetlerinin Yerelleşmesine İlişkin Belediye Başkanlarının Görüşlerinin İncelenmesi*. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.
- Atalı, L. (2015). *Büyükşehir Belediyeleri Stratejik Planlarında Spor İle İlgili Amaç ve Hedeflerin Analizi*. Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi.
- Avcılar, M. (2016). *Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Görüşleri (İstanbul Çekmeköy İlçesi Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aykın, A.G. ve Bilir, F.P. (2013). *Hükümet Programları ve Spor Politikaları*, Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi: Adana.
- Başaran İ. E. (1989). *Yönetim*, Gül Yayınevi, Ankara
- Bozkurt, Ö., Ergun, T. ve Sezen, S. (1998). *Kamu Yönetimi Sözlüğü*, Todaye Yayını: Ankara
- Bozdoğan R. (1998). *Yerel hizmetler ve özelleştirme*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
- Çakmak, G. ve Tapşın, F.O. (2020). *Belediyelerin Sunduğu Spor Hizmetlerine Yönelik Halkın Algı ve Beklentileri – Adapazarı İlçesi Örneği*. Spor Bilimleri Dergisi.
- Çoban, B. (2002). *Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Belediyelerden Beklentileri (Elazığ Belediyesi Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çoban, B. ve Devecioğlu, S. (2006). *Türkiye’deki Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.
- Çumralıgil, B. ve Görücü, A. (2007). *Örgütlenme ve Yönetim Bilimleriyle Spor*, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Doğar Y. (1997). *Türkiye’de Spor Yönetimi*, Öz Akdeniz Ofset, Malatya.

- Erkal, M. E. (1992). *Sosyolojik açıdan spor*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul.
- Erlaçın, Ş. F. (1972). *İşletme Ekonomisi*, Ege Üniversitesi İ.T.B.F. Yayını, İzmir.
- Ertaş, Ş. ve Petek H. (2005). *Spor Hukuku*, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Erten M. (1999). *Nasıl Bir Yerel Yönetim*, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
- Fişek K. (1982). *Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla ilişkileri Açısından Dünya'da ve Türkiye'de Spor Yönetimi*, SBF Yayınları, Ankara.
- Fişekçiöğlü, İ. B. (2005). *Avrupa Birliği ve spor*. Barem Siyaset Haber Kültür.
- Gezgin, M. ve Amman, F. T. (1993). *Temel eğitimde yararlılık açısından spor olgusu*. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu, Ankara.
- İBB (23,04,26) *Spor yatırımlarında altın dönem* <https://ibb.istanbul/arsiv/40963/spor-yatirimlarinda-altin-donem#:~:text=TES%C4%B0S%20SAYISI%204%20YILDA%2048,67%20merkezde%20spor%20imkan%C4%B1%20sunuyor>.
- Karaküçük, S. ve Başaran, Z. (2000). *Stresle başa çıkmada rekreasyon faktörü*, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.
- Karaküçük, S. (1997). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme Kavram Kapsam ve Bir Araştırma*, Seren Ofset, Ankara.
- Mobley, T. A. (2006). *Yerel yönetimlerin halkın rekreasyon ve park ihtiyaç ve hizmetlerini karşılamadaki rolü*, Yerel Yönetimler ve Sağlıklı Kentler Sempozyumu, Eskişehir.
- Munusturlar, S. ve Çelik, V.O. (2012). *Üniversite Öğrencilerinin Yerel Yönetimlerin Bir Rekreasyon Faaliyeti Olarak Spor Hizmetleri Konusunda Görüşleri, Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Örneği*; 1. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, Antalya.
- Onar, S. S. (2000). *İdare hukukunun umumi esasları*, Yerel Yönetimler Sempozyumu.
- Özdağ, S., Yeniçeri, M., Fişekçiöğlü, İ.B., Akçakoyun, F., ve Kürkçü. R. (2009). *Devlet memurlarının boş zaman değerlendirme eğilimleri, antropometrik ve fiziksel uygunluk seviyeleri*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*, Spor Kitabevi, Ankara.
- Öziş, H., (15,10,16) *Spor ve Gelişimi*, <https://www.orduolay.com/makale/14655223/halil-ozis/spor-ve-gelisimi>
- Saydam, Ç. (2021). *Türkiye'de Spor Politikaları Ve İstanbul Planlarında Spor*, Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences.

- Üzüm, H., Yeşildağ, B., Karlı, Ü., Ünlü, H., Parlar, F. M., Çokpartal, C. ve Tekin, N. (2016). *Kamu ve Özel Spor Merkezi Müşterilerinin Hizmet Kalitesi Algularının İncelenmesi*. AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Yazıcı, M., Mutlu, O., Çağlar, N. F., (2014). *Yerel Yönetimlerden Spor Hizmetlerine ilişkin Halkın Görüşleri. Sakarya/Adapazarı Merkez İlçesi Örneği*, Sakarya Üniversitesi. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Lisans Tezi, Sakarya.
- Yücel, N., Yücel, A. ve Atlı, Y. (2012). *Belediyelerin Sunduğu Hizmetlerde Vatandaş Memnuniyeti: Elazığ Belediyesi Örneği*, Electronic Journal of Vocational Colleges.
- Yenisu, E., Şahin, F. ve Öztekkeli, H. (2019). *Yönetim Düşüncesinin Evriminde Sistem Kuramının Etkileri: Kavramsal Bir Çözümleme*, Akademi Sosyal Bilimler Dergisi.
- Yetim, A. A. (2000). *Sporun Sosyal Görünümü*. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi.
- Palmer, A. (1994). *Principles of Services Marketing*, MCGrow H:11 Book Company, Bershire.
- Monks. J. G. (1982). *Operations Management: Theyong Problems*, Mcgrow Hill Book Company.
- Sümbüloğlu, K. ve Sümbüloğlu, V. (1994). *Biyoistatistik*, Özdemir Yayıncılık, Ankara.
- Staton W. (1984). *Fundamental of Marketing*, McGrow Hill Fasot Company.
- T.C. 1982 (2002). Anayasası. Legal Yayıncılık.
- TBB (14,06,23) 6360 sayılı on dört ilde büyükşehir belediyesi ve yirmi yedi ilçe kurulması ile bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılmasına dair kanuna ilişkin rehber.
https://www.tbb.gov.tr/storage/userfiles/rehber_ve_bilgi_notlari/6360_torba_personel_rehber.pdf
- Teixeira, M. R. C. ve Riberio, T. M. P. (2016). *Sport Policy and Sport Development: Study of Demographic, Organizational, Financial and Political Dimensions to the Local Level in Portugal*. The Open Sports Sciences Journal.
- Tosun, K. (1992). *İşletme Yönetimi*, Savaş Yayınları, İstanbul.
- TUİK (23,02,06). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları, 2022*, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=49685>
- Ulusoy, A. ve Akdemir, T. (2001). *Mahalli İdareler*, Seçkin Yayıncılık., Ankara.

Yüzgenç, A. A. (2010). *Yerel Yönetimlerin Sunduğu Spor Hizmetlerin Hizmet Kalitesi, Ankara İli Örneği*, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Zengin, E. ve Öztaş, C. (2008). *Yerel yönetimler ve spor*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi.

Wikipedia (23,08,25) *İstanbul*. <https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0stanbul>

Wikipedia (23,07,23) *Büyükçekmece*

<https://tr.wikipedia.org/wiki/B%C3%BCy%C3%BCk%C3%A7ekmece#E%C4%9Fitim>

EKLER

EK-1 Etik Kurul Onayı

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu
Bilimsel Araştırma Etik Kurulu

Sayı : E-84026528-050.01.04-2200192753
Konu : Başvuru İncelenmesi

25.08.2022

Sayın Doç. Dr. Özhan BAVLI

Yürütücülüğünüzü yapmış olduğunuz 2022-YÖNP-0620 nolu projeniz ile ilgili Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun almış olduğu 25.08.2022 tarih ve 15/16 sayılı kararı aşağıdadır.

Bilgilerinize rica ederim.

KARAR 16- Sorumlu yürütücülüğünü **Doç. Dr. Özhan BAVLI**'nin yaptığı ve proje araştırmacısı **Emre GÜNEŞLİ** tarafından gerçekleştirilen "Belediyelerin sunduğu spor hizmetlerinde halkın talepleri ve değerlendirilmesi-Büyükçekmece İlçesi Örneği" başlıklı araştırmanın, Bilimsel Araştırmalar Etik Kurul ilkelerine **uygun** olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ
Kurul Başkanı

EK-2 Anket

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Günümüzde, insanların hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir.					
Belediye ve halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin ve aktivitelerinin önemli bir yeri vardır.					
Hizmet verdikleri bölgeye spor hizmeti götüren belediyenin saygınlığı artar.					
Halkın boş zamanlarını spor aktiviteleri ile değerlendirmelerinden belediyeler sorumludur.					
Belediyelerin sunduğu spor hizmetleri halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini karşılamalıdır.					
Oyun ve spor alanları yapmak veya yaptırmamın belediyelerin görevleri arasında olduğunu düşünüyorum.					
Yaptırdığı spor tesislerini işletmek veya işletmek belediyelerin görevleri arasında olduğunu düşünüyorum.					
Belediyenin yapmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabiliyorum.					
İçerimizde yer alan spor tesisleri ihtiyaçları karşılayacak sayıdadır.					
İçerimizde yer alan spor tesisleri ihtiyaçları karşılayacak niteliktedir.					
İçerimizde yer alan spor tesislerinde yeterli düzeyde uzman personel vardır.					
Belediye, spor hizmetlerine ilişkin yasalarda yer alan görevlerini yerine getirmektedir.					
Spor konusundaki ihtiyaç ve beklentileri belediye yetkililerine iletebiliyorum.					
Belediyelerin yapmış olduğu sportif etkinliklerden zamanında haber alabiliyorum.					
Belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon (serbest zaman) alanlarının işletmesi özelleştirmelidir.					
Belediye belirli bir ücret karşılığında spor hizmeti sunarsa yararlanmak isterim.					
Belediyelerin spor hizmetlerindeki ve tesislerindeki başarısı siyasi tercihimin belediye lehinde etkiler.					
Belediyeler spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre mahallelere götürüyor.					